

30. nedeľa v období cez rok A

29. október 2023

Mt 22, 34 – 40

Milé sestry a bratia v Kristovi

V duchu si často kladieme otázku, nakoľko môže posolstvo evanjelia posunúť dopredu dnešnú spoločnosť, nakoľko je aktuálne aj v dnešnom svete. Dnešná spoločnosť je vysoko organizovaná, všetko je v nej určené, všetko zorganizované dokonalejšie ako voľakedy.

Evanjelium spomína, že v Ježišových časoch úlohu riadiť, pripravovať predpisy zohrávali saduceji a zákonníci. Saduceji patrili k vedúcej vrstve izraelskej spoločnosti a zákonníci boli dôležitou súčasťou náboženského života. Ich úlohou bolo vysvetľovať náboženské predpisy a nariadenia. Podobne ako aj v dnešnom svete máme právnikov, dokonca aj v cirkvi máme cirkevné právo. Ale hoci aj u nás za posledné desaťročia pribudlo právnikov cítime, že to ešte našu spoločnosť nespravilo lepšou. Samotné právo k tomu, aby bol život lepší a naplnený, aby v spoločnosti panoval aj pokoj ešte nestačí. Tým nechceme povedať, že právo a zákony sú zbytočné, že pre život spoločnosti nie sú dôležité.

Ale akokoľvek sú dôležité – predsa nie sú tým posledným, rozhodujúcim. Ježiš pripomína, že právu a zákonu nesmie chýbať naplnenie. Veď okrem iného vždy hrozí možnosť vonkajšieho prekrútenia zákona, kedy ho budeme používať len navonok.

Ježiš hovorí, že naplnením zákona je láska. Naplnením zákona je skutočný vzťah k druhému, k Bohu, k životu samotnému. Je to vzťah, o ktorý musíme zápasiť vo svojom srdci, o ktorý sa máme usilovať vo svojom vnútri. Ježiš povedal, že zápas o dobrý vzťah k Bohu a k druhým ľuďom musí byť zápasom celej našej duše, celého nášho vnútra, celej našej mysle. Je to zápas, pretože vzťah k Bohu a k blíznym nikdy nemáme celkom vo svojej moci, nikdy nemôžeme zostať odpočívať „na vavrínoch“. Naopak každý deň musíme o ne zápasiť, akoby začínať ich odznova.

Aj nám hrozí, že vo vzťahu k Bohu sa uspokojíme s vonkajškom. Že zarecitujeme slová modlitby, budeme sa snažiť zachovať prikázania, navštívime vo sviatok chrám. Ale nezostávame často len pri tomto vonkajšku, nie je to len zachovanie zákona navonok? Je to naozaj zápas nášho srdca, nášho vnútra?

Vo vzťahoch zase často narážame na seba rôznymi povahami, danosťami, vlastnosťami. Nezriedka aj medzi najbližšími sú konflikty, keby sme si nevedeli odpustiť, keby sme nevedeli začať vždy odznova, vzájomné vzťahy, rodinný život by ani neboli možné. Vo vzťahu k blíznym nám Ježiš zanechal ešte jednu kontrolku – miluj blížneho svojho ako seba samého. Nikto z nás, (pokiaľ nechceme škodiť sami seba), sa nesprávame k sebe len tak - aby sa nepovedalo, aby mi iní nemali čo vyčítať. A sami seba do istej miery uskutočňujeme vždy nanovo, každý deň, na základe výziev, ktoré nám život prináša. Podobné úsilie by sme mali venovať aj svojim blíznym.

Láska v dnešnom evanjeliu je označená za najvyššie prikázanie. Hoci láska sa vlastne nedá prikázať. Je skôr svorníkom, ktorý duchovnú stavbu nášho života drží pohromade, dáva jej zmysel, prepája všetko naše snaženie.

Má nás inšpirovať aj vo verejnom živote, na pracoviskách, v spoločnosti. Tam je to však ešte ťažšie, pretože sa tam vyžaduje účelnosť, poriadok; je potrebné, aby sa presadili tí, ktorí vedia niečo urobiť, ktorí vedia presadiť to, čo je správne. Vo verejnom priestore nie je možné o láske a milosrdenstve kázať, treba ju skôr uskutočňovať, ísť príkladom. Je potrebné hľadať spôsob, ako lásku a milosrdenstvo aspoň trochu sprítomniť. Inak aj náš verejný priestor spustne.

Počul som príbeh o farárovi, ktorý prišiel na nové pôsobisko a všetci s napätím čakali čo povie ako prvú nedeľnú kázeň. Kázal o láske k Bohu a k blížnym. Všetkým sa kázeň páčila. Na druhú nedeľu kázal to isté: všetci si mysleli, že sa pomýlil - omylom zobral si na kazateľnicu kázeň z minulej nedele. O týždeň sa to znova opakovalo. Na námietky farníkov vtedy odpovedal: Keď budete lásku k Bohu a k blížnym naozaj brať vážne a zachovávať, nebudem viac musieť o nej kázať, ale pokiaľ len počúvate a nič nemeníte, budem toto posolstvo ohlasovať aj naďalej.

Tým nechce byť povedané, že by sme sa mali opakovať, ale všetci by sme mali premýšľať, ako Ježišovo posolstvo o láske v našom živote aj zachovať. Vtedy aj my napomôžeme tomu, že ono bude aj v dnešnom svete aktuálne.

Viliam Arbet